

נוהל הסדרי טיעון

כללי

1. הסדרי טיעון בדין המשמעתי אינם שונים במהותם מההסדרים בדין הפלילי, ומהווים הסכם בין התביעה לבין הנאשם ביחס לסעיפי העבירה, העונש המוצע, ונושאים הקשורים בתוצאות המשפט. הסדר הטיעון יוכל להיעשות בכל שלב של ההליך המשמעתי, עד מתן גזר הדין.
2. בדומה להליך הפלילי, אין בית הדין המשמעתי כבול להסכם בין הצדדים, והוא יבחן אם בהסדר הטיעון קיים איזון נאות בין צרכי הענישה ביחס לנסיבות העבירה ונסיבותיו האישיות של הנאשם. ככלל, בדומה להליך הפלילי, יטה בית המשפט לאמץ את הסדר הטיעון אם ראוי לכבד את בקשת הצדדים, בהיעדר נימוקים מיוחדים לשלילה (עש"מ 11128/04 אברהם טאפירו נ' נש"מ).
3. גיבוש הסדרי הטיעון מתבסס על שיקולים שונים ובכללם, האינטרס הציבורי שבמיצוי הדין, חומרת העבירה ומידת נפיצותה, הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה, קשיים צפויים בהבאת הראיות או קשיי הוכחה אחרים של האשמה, מספר המעורבים באירוע, נסיבות הקשורות בנאשם, ובכללן נסיבותיו האישיות או המשפחתיות, מעמדו בשירות המדינה, מקצועו ונכונות לפרוש משירות המדינה עקב ההליך המתקיים, קיום חקירות פליליות או משמעתיות נוספות נגדו, נסיבות הקשורות בקרבן העבירה, במיוחד בתיקי הטרדה מינית, משך ההליכים הצפוי בבית הדין תוך שקילת התמשכות ההליך נוכח חומרת העבירה, העונש הצפוי וההשלכות הכלכליות של התמשכות ההליך המשמעתי וכיוצ"ב.
4. טרם עריכת הסדר הטיעון, יש לתת למשרד בו מועסק העובד הזדמנות להביע את דעתו בפני התובע, באשר לסנקציות המשמעטיות שהמדינה שוקלת לבקש הטלתן על העובד במסגרת הסדר הטיעון, בהתאם לזכות הקנויה לו בסעיפים 49 ו-50 לתקנות שירות המדינה (משמעת) (סדרי הדין של בית הדין), התשכ"ד-1963; אלא אם קבע סגן נציב שירות המדינה, שיש בכך כדי לפגוע באופן ממשי בניהול ההליך.

מעמד קורבן העבירה בהסדרי טיעון

5. על התובע לוודא שהסדר הטיעון מביא בחשבון את מידת הנזק שנגרם לקורבן העבירה.
6. (א) ככלל, בעבירות בהן נפגע קורבן העבירה פגיעה ממשית (למשל, בעבירות של הטרדה מינית או אלימות), רצוי ליידע את נפגע העבירה על האפשרות שהתביעה תגיע להסדר טיעון עם הנאשם. מקום שנפגע עבירה ביקש לבל מידע, יש ליידע אותו בדבר האפשרות להסדר המתגבש.
- (ב) במקרים אלה, טרם עריכת הסדר הטיעון יש לתת לנפגע העבירה את ההזדמנות להביע את עמדתו בעניין לפני התובע, אלא אם קבע סגן נציב שירות המדינה או הממונה על התביעה, כי יש בכך לפגוע באופן ממשי בניהול ההליך.
- (ג) עמדת נפגע העבירה תובא בחשבון במכלול השיקולים העומדים ביסוד הסדר הטיעון, טרם קבלת החלטה בעניין.

עריכה ואישור של הסדרי הטיעון

7. עריכת הסדר הטיעון ואישורו יעשו ככלל, במשרדי התביעה, באמצעות מסמך כתוב, המשותף לשני הצדדים וחתום על ידם. במקרים בהם לא ניתן לערוך מסמך משותף לשני הצדדים, יש לוודא קבלת אישור בכתב מטעם הנאשם על פרטי ההסדר.
8. הסדר הטיעון טעון אישור סגן נציב שירות המדינה (משמעת) או הממונה על התביעה.
9. התובע המופיע בתיק לא יערוך הסדר טיעון ללא קבלת אישור מהגורם המוסמך, כאמור לעיל.
10. במקרים דחופים, כאשר מדובר בהסדר טיעון המתגבש תוך כדי דיון, ניתן לקבל אישור טלפוני להסדר הטיעון.
11. גיבוש הסדר הטיעון, ההנמקות לעריכתו והאישור לו ירשמו בגיליון הטיפול המצורף לתיק התביעה.
12. בתיקים בעלי רגישות מיוחדת, עקב חשיבותם הציבורית, או במקרים בהם הנאשם הוא בדרגת סמנכ"ל בכיר (או מקביל לו בסולם הדירוג) ומעלה – יעשה הסדר הטיעון לאחר היוועצות עם נציב שירות המדינה.
13. במקרים בהם פרקליטות המדינה היתה מעורבת בטיפול בתיק, ובכלל זה הנחתה על קיום חקירה או בדיקה משמעתיים, יש לקיים היוועצות מוקדמת עם מנהל תחום המשמעת בפרקליטות המדינה.

ההליך בבית הדין

14. ככלל, רצוי שלא לקיים משא ומתן לקראת גיבוש הסדר טיעון בפני בית הדין. יש לנסות במידת האפשר, למנוע לחץ של בית המשפט על גיבוש עסקת טיעון. ירידת בית המשפט לזירת הדיון, בדרך של לחץ לסיום ההליך, עלולה לפגום בהסדר ובהליך

15. יש להגיש לבית הדין את מסמך ההסדר, או להודיע את פרטיו לבית הדין לפני הודאת הנאשם, וזאת, לאחר שהובהר כי הנאשם מבין את פרטי ההסכם, ומודע לכך כי בית המשפט אינו כבול להסכם. בנוסף יש להציג בפני בית הדין את תמצית השיקולים העומדים ביסוד ההסכם.

16. על התובע להבהיר לנאשם, כבר בעת עריכת ההסדר, כי אינו יכול להתחייב מראש מה תהיה עמדת התביעה בערעור, אם יחרוג בית הדין לחומרה מהעונש עליו הוסכם בהסדר הטיעון ויוגש על כך ערעור מצד הנאשם. במקרה כזה תבחן התביעה את עמדתה מחדש, לפי נסיבות העניין (דנ"פ 1187/03).

חזרה מהסדרי טיעון

17. ניתן לחזור מהסדר טיעון עד הודיית הנאשם בפני בית הדין רק במקרים חריגים ונדירים, אם האינטרס הציבורי מחייב זאת, תוך בחינת שלושה שיקולים עיקריים: אמינות השלטון, הגשמת מטרות הדין המשמעתי, והאינטרסים של הנאשם.

דיווח על הסדרי טיעון

18. סגן נציב שירות המדינה (משמעת) ידווח מעת לעת לנציב שירות המדינה על הסדרי טיעון שאושרו.